

Teksten: Nehemia 9: 15-20 en Matteus 14: 13-21

Lieve mensen, gemeente van Christus,

Vorige week was het de vijfde woensdag van juli... Met traditiegetrouw in de ochtend de receptie in de Koornbeurs. Normaal gesproken begint die om klokslag 8.00 uur. Uitzonderlijk vroeg, daar was ik dan eerder ook nog niet bij geweest. Maar deze keer begon de receptie vanwege de barre weersverwachting om 10.00 uur, zoals u waarschijnlijk weet. Toen de klok tien sloeg, stond de in jacket gestoken voorzitter Ids Hellinga op en voerde het woord, roemde deze en gene, citeerde het prachtige vers van Baukje Wytsma 'Hjir rekket de bal it hert' en herdacht onder andere deze dierbare dichteres en de kaatslegende Johannes Brandsma, 'De Brand'.

Naast dat de bal het hart raakt, kent de PC op momenten dat het erom spant die magische stilte. Ineens daalt ze neer als een onzichtbare engel, alle tribunes worden samen één ingehouden adem...

Genoeg over de PC, want wij komen hier, zoals ik meer dan 6 jaar geleden zei, niet voor de PC maar voor JC.

Dêr rekket de bal it hert, hjir rekket it wurd it hert. Als het goed is tenminste, want vanzelf spreekt dat niet... En dat is iets van alle tijden, dat dat niet vanzelf spreekt. In de tijd van Nehemia was dat zo, en in de tijd van Jezus ook. Wat steeds weer dreigt, in de geschiedenis en nu, is dat we als mens in de ban raken, bezeten raken van iets anders, vervreemd raken van het woord.

We raken gevangen door krachten en machten die ons, als het eropaan komt, als een baksteen laten vallen. Zoals het gaat in de sport. Media bestormen altijd de winnaars,

zelden, of maar even, de verliezers. Maar de volgelingen van JC, die zoeken, als het goed is, niet de winnaars, maar die gaan op zoek naar wie of wat verloren dreigt te gaan, naar wie in angst en schuld gevangen zijn, naar de onaantrekkelijken. Ook wij hebben plek nodig voor deze kant in ons, om ons te redden als ons hart ons aanklaagt en we nergens terecht kunnen. Ook daarom zijn we hier, in deze heilige ruimte, om onze eigen blessures te helen, om ons leven voor God te brengen, met dat van de anderen.

Nehemia doet dit ook. Hij heeft oog en oor voor verliezers. Hij zit in Perzische ballingschap en hoort daar over het lot van de overgeblevenen en de verwoesting van Jeruzalem. Dat raakt hem diep. Hij bidt voor de kinderen van Israël en hij ziet ook hun zonden. 'Verdorven hebben wij het verbond, de relatie ...' Zo opent het boek Nehemia. En hij bidt: "Ach, Gij, God van de hemelen, God, groot en ontzagwekkend, die het verbond

bewaart, die in relatie blijft, die aanspreekbaar blijft, die vriendelijk blijft voor wie hem liefhebben en de spelregels in acht blijven nemen... Laat toch uw oor opmerkzaam zijn en uw ogen geopend...' dat bidt Nehemia. En hij gaat naar de koning van Perzië met de vraag of hij mag gaan, terug naar Jeruzalem. De koning laat hem gaan, om de vernielde stad te herbouwen.

'Alles wat Nehemia doet wordt gedragen door zijn gebeden' (Alex van Ligten). Zo is dat, zo kan dat zijn, dat je gebeden je doen en laten dragen. Dat er een innerlijk kompas in je is, dat je leidt. 'Laat God in jou de leiding hebben, laat Hem de handelende zijn en bekommer je er niet om of hij handelt op natuurlijke of bovennatuurlijke wijze,' leert Meister Eckhart zijn leerlingen. Deze gedachte geeft vertrouwen, veerkracht.

Nehemia, zijn naam betekent niet voor niets 'Troost van de Heer'. Hij vindt die in het bidden en in de Thora. Bidden draagt hem. En de Thora geeft hem richting in zijn leven.

In het fragment dat wij lezen, leren we een God kennen als iemand die ondanks alle afvalligheid, zonde, schuld en ontrouw van de mensen zelf trouw blijft aan de liefdesverklaring en belofte die Hij aan hen deed. Nehemia schrijft: ‘...want Gij waart een God van vergeving, lankmoedig en groot van goedertierenheid, en hebt hen niet verlaten.’ Mensen verlaten elkaar, God blijft in contact. Als het te lastig wordt, keren mensen zich af van de ander, sturen ze hen terug, de woestijn in of de straat op of waarheen ook maar, laten hen aan hun lot over... God blijft trouw, weet Nehemia. Dat is de troost van Nehemia voor toen en nu. Nehemia is ons tot troost omdat hij laat zien, dat waar het een puinhoop is of dreigt te worden, mensen geraakt worden en opstaan, vol mededogen raken, als aangedreven door de stuwende kracht van de Heilige.

We gaan naar JC. Jezus Christus, de gezalfde die ons bevrijdt, dat betekent zijn naam. Op

welke wijze maakt Jezus zijn naam in het verhaal van de wonderbare spijziging waar? Gaat u er maar even voor zitten. Jezus hoort van de onthoofding van Johannes. Zijn reactie daarop vertelt hoe ernstig de situatie is, want Jezus vlucht, wijkt uit. Om zich te bezinnen, te beraden... Hij zoekt de stilte. Wie doordraaft, de stilte schuwt, het gesprek met zichzelf niet voert en met God evenmin, die heeft de ander, de mensen die komen en gaan ook niks meer te bieden (Nico ter Linden). Jezus stapt in de boot en vaart naar een plek in de woestijn. Hij keert zich naar binnen, naar een eenzame plek. Daar is Jezus alleen, op zichzelf. Daar gaat hij bij zichzelf te rade. Wat moet ik? Hij bidt, want bij jezelf te rade gaan is uit je ik stappen en luisteren naar wat je in de diepte weet en bewaart, en ook, naar wat de Gids met een hoofdletter je daar te zeggen heeft.

Op de vraag 'Wat moet ik?' komt een antwoord: in de vorm van de schare. De

schare hoort wat Jezus doet en komt uit de steden te voet naar hem toe, daar in de woestenij, waar het leeg en onherbergzaam is. Als een kudde zonder herder gaan ze naar Jezus. Zodra Jezus uit de boot stapt, ziet hij de menigte. En dan kijkt hij niet weg, maar is diep geraakt. ‘Met barmhartigheid bewogen geraakt,’ staat er. Dieper geraakt zijn dan dat kan niet. En Jezus nodigt hen. Hij geneest de zieken. ‘Therapie’, staat er voor het woord genezen. Jezus’ houding en spreken werken genezend op de kwakkelaars van vertrouwen, op de onzekere, de twijfelaar en de afgestompte. In de ballingschap van het leven brengt Hij de dimensie van het goddelijke, van de liefde als kracht die verbindt. Ik las: ‘Oog glanst in oog, geest vloeit in geest, hand grijpt in hand, mond spreekt tot mond en hart groet tot hart’ (Mechtild van Maagdenburg).

Het wordt later. Duisternis daalt in. Hier is niks te halen. *Stuur de mensen weg*. Ja als het ongemakkelijk wordt, dan los je het zo op.

Wat je niet hebt, kun je niet geven, klaar is kees.

Geven jullie ze te eten.

Ze hebben niks, behalve vijf broden en twee vissen.

Vanaf nu is dit verhaal pure eredienst. Jezus gaat voor. *Breng ze, die vijf broden en twee vissen...* offergave. Geef wat je hebt.

Jezus neemt het aan, ziet op naar de hemel. Dit zien scheidt. Jezus herstelt hier de verbinding tussen hemel en aarde, in deze woestenij, in de leegte, het nihilisme.

Hoe kan dat, vijf broden die veranderen in overvloed? Is Jezus een magiër en tovenaar? Nee, dan lezen we deze wonderverhalen als kunstjes. In de verborgen lagen bewaren de woorden meerdere betekenissen, en ook getalswaarden. In de Bijbelse tijd en taal konden ze heel goed vertellen en tellen. Nu wil het geval, dat de getalswaarde van vijf broden overeenkomt met de getalswaarde van het woord hemel, en het oude weten

bewaarde deze kennis, dat de vijf broden en het hemelse met elkaar verbonden zijn. Dit brood, die vijf, zijn van hemelse samenstelling en orde. In bakkerstaal: dit goddelijk woord, dit brood, is gebakken door de Hemelse vader in de hemelse oven. Dit weten klinkt ook als Jezus de zegen uitspreekt. Dit zegenen is een vorm van dankzeggen, danken voor dit hemelse brood.

Jezus deelt ervan uit. Hij breekt het brood en reikt het de leerlingen aan en die, op hun beurt, geven het door aan de schare.

Allen eten en ieder raakt verzadigd. En er blijft genoeg over, 12 korven. Ik las onlangs dat de aarde deze week de grens bereikte van wat ze de mensheid kan bieden om iedereen te voeden. De rest van het kalender jaar plegen we rooibouw op moeder aarde. Als iedereen op aarde zo zouden leven als wij westerlingen, dan zouden we meer dan drie aardbollen nodig hebben. Op de website van het

Wereldnatuurfonds kun je je voetafdruk meten. Dat wil zeggen, dat je meet hoezeer jij met je leefstijl de aarde belast, of overbelast. Ik heb dat gedaan. De uitslag leest u in de volgende Binding... Nee hoor, ik zeg hem nu. Ik gebruik 2.0 aardbol. Oef. Daarnaast stond wat de gemiddelde Nederlander gebruikt, dat is 3.3. En de gemiddelde aardbewoner ...1.6. Dit zijn getallen waarachter werelden schuilgaan.

Jezus leert ons dat er overvloed is, aan brood uit de hemel. En nog steeds kan ook de aarde ons allemaal ruimschoots voeden met aards voedsel. Wat hebben wij een voorrecht dat onze wieg hier heeft gestaan.

De scharen zijn verzadigd van het brood van de overkant, en Jezus maakt zich los van hen. En weer trekt Hij zich terug, om te bidden. Als het avond wordt blijft Hij daar, alleen. Dit verhaal eindigt vanbinnen.

De Groningse priester Herman Verbeek gaat ook naar binnen, in zijn lied over het brood, aards en hemels ineem.

Als je brood deelt deel je macht.
Als je macht deelt neem je deel.

Als je brood deelt deel je hart.
Als je hart deelt komt er hoop.

Als je brood deelt deel je lijf.
Als je lijf deelt word je een.

Als je brood deelt deel je pijn.
Als je pijn deelt is er trouw.

Als je brood deelt word je klein.
Als je klein wordt word je sterk.

Als je brood deelt wordt het licht.
Als het licht wordt komt het goed.

Amen